

De Vogelatlas: evaluatie veldwerk en wanneer komt het boek

Een landelijk atlasproject is een titanenwerk waar we met elkaar veel tijd in steken. Daarom is het goed om te evalueren wat er goed liep en wat voor verbetering vatbaar is. Dat gebeurde eind 2016 voor de veldwerkfase. Verder zijn er belangrijke stappen gezet op weg naar 'het boek'. Tijd voor een terugblik en een update.

Evaluatie veldwerkfase

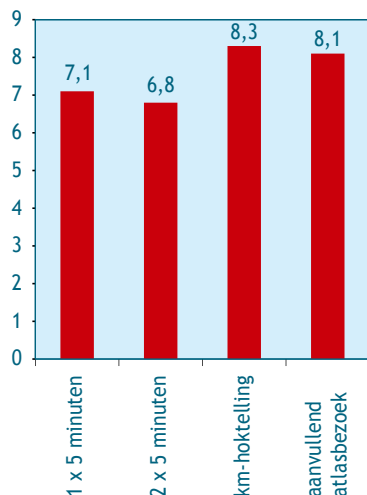
Het veldwerk vond plaats van december 2012 tot en met broedseizoen 2016 (voor 'bezemblokken'). Ruim een kwart van de atlasstellers nam vorig jaar de moeite de digitale enquête in te vullen. Alle respondenten veel dank! De veldwerkfase is ook geëvalueerd met de Atlas Districts Coördinatoren (ADC's) en betrokken Sovon-medewerkers. Het verslag is in de afgelopen maanden besproken met het Dagelijks Bestuur en de Ledenraad. Hieronder een beknopte samenvatting.

Vorbereiding 2012

Deze periode was te krap: er was alleen tijd voor het ontwikkelen van de handleiding, telformulieren en de website. Bij een volgend atlasproject moet ruimer voorbereidingstijd worden genomen, onder andere voor meer communicatie met tellers/werkgroepen en het geven van cursussen.

Telmethodiek

De telmethode week maar op één punt af van de vorige atlas: de optionele herhaalde punttelling. In de opmerkingenvelden over de methode stonden waardevolle opmerkingen van tellers, die vaak terug te voeren waren op hun persoonlijke ervaringen en verwachtingen. Een atlasmethode is echter

Figuur 1: Hoe leuk vond je de verschillende atlasstellingen (rapportcijfer).

altijd een compromis tussen haalbaarheid en gewenste detaillering. Over het algemeen konden de meeste tellers zich goed in de telmethode vinden en vonden ze het tellen leuk (figuur 1)! Citaat: 'een km-hoktelling is net een mini-Big Day'. Neemt niet weg dat een punttelling op een winters bedrijventerrein 'doorbijten' blijft.

Sovon prijst zich nog altijd gelukkig met de acht verplichte km-hokken, die tijdens het vorige atlasproject zijn geïntroduceerd. Dit 'gouden grid' is de garantie dat, landelijk gezien, alle leefgebieden in representatieve mate worden onderzocht.

Middelen

De volgende keer een App om in het veld tellingen in te voeren; dat is de duidelijke wens van veel tellers. De invoer van tellingen op de atlassite leverde overigens weinig problemen op, al kon het op punten nog gebruiksvriendelijker. Tellers waardeerden de mogelijkheid om vanuit Obsmap aanvullende atlasbezoeken te uploaden, evenals de afspraak met Waarneming.nl voor de dagelijkse doorgifte van meldingen van derden.

Aantalschattingen

Ofschoon de manier van het maken van schattingen nauwelijks verschilde van de vorige atlas (broedvogelatlas uit 2002), vonden veel tellers dit een tijdrovende computerklus. Er waren deze keer ook veel meer bronnen beschikbaar. Een belangrijke aanbeveling is om de administratieve last van het schatten terug te brengen (deels te automatiseren) of het schatten door de teller zelf facultatief te stellen. Goede schattingen blijven een belangrijke bouwsteen voor een atlas.

Begeleiding en communicatie

Ruim 90% van de tellers is (zeer) tevreden over de landelijke begeleiding en communicatie. De regionale begeleiding en communicatie door ADC's wordt verschillend gewaardeerd. Het is goed om je te blijven realiseren dat deze vrijwilligers enorm veel werk hebben verzet.

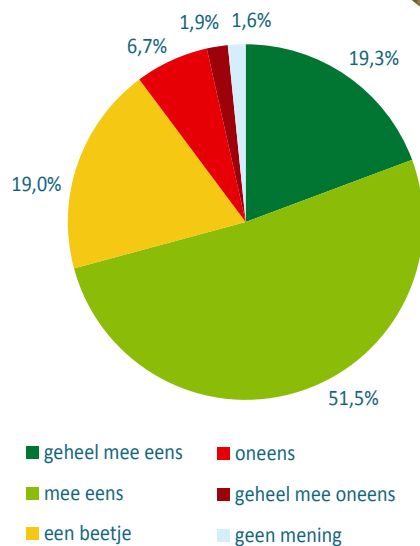
Totale tijdsbesteding

Een atlasproject vraagt het nodige van een teller. Deze keer extra omdat het project

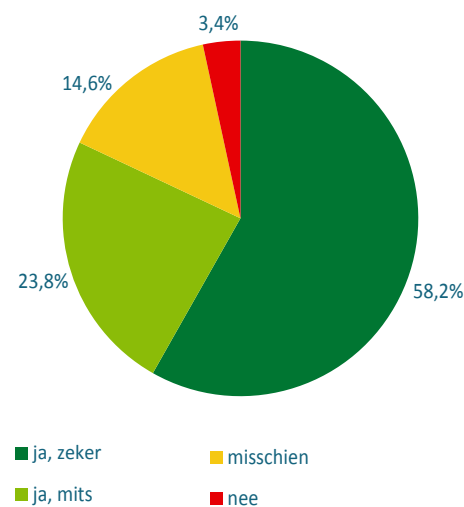

Atlassteller Harm Meek in actie.

Foto's: Peter Eekelder

Figuur 2: Stelling: de totale tijdsbesteding per atlasblok was goed te doen.

Figuur 3: Zou je weer meedoen aan een volgend atlasproject?

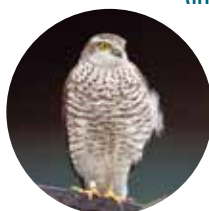
Welke
soort
steun jij?

Vogels zoeken supporters

Wij zetten de eindsprint in. Doe je mee?

Terwijl soorttekstschrijvers, eindredacteuren en kaarten-makers zitten te zwoegen op de samenstelling van de Vogelatlas, zetten we ook de eindsprint wat betreft de soort sponsoring.

Je kunt alle soorten sponsoren, maar er zijn ook nog prachtige soorten zonder support. Help je mee om vóór 1 januari alle soorten van een supporter te voorzien?

↑ Sperwer

↑ Kramsvogel

Meld je aan via www.sovon.nl/eindsprint of de bijgesloten flyer

↑ Lepelaar

↑ Nonnetje

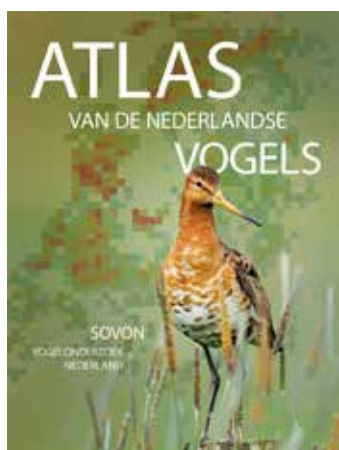
zowel het broed- als winterseizoen betref. Toch reageerde een flinke meerderheid van de tellers positief op de stelling 'dat het tellen van een atlasblok goed te doen was'.

Conclusie

De bereidheid om mee te doen aan een volgend atlasproject is groot (figuur 3). Dat spreekt boekdelen. Ook tellers die op onderdelen kritiek hadden, besloten hun enquête soms met zinnen als 'een geweldig project om aan mee te hebben gedaan'. Met elkaar hebben de tellers een geweldige prestatie geleverd. Daar mogen ze trots op zijn.

> vogelatlas.nl

● Jouke Altenburg

Fake voorkant van de Vogelatlas van Nederland

Boek in wording

Na een uitgebreide laatste controle van de telgegevens zijn de kaartenmakers aan de slag gegaan. Ook zijn landelijke populatieschattingen gemaakt. Eind 2016 zijn meer dan 100 auteurs benaderd en van materiaal voorzien voor een soortbespreking. Vele tientallen fotografen hebben hun medewerking toegezegd en alvast juweeltjes ter beschikking gesteld. Het klinkt misschien onwezenlijk voor een boek dat pas over een jaar uitkomt, maar momenteel zorgen zaken als de redactie van conceptteksten, het schrijven van inleidende hoofdstukken en het voorbereiden van de vormgeving voor drukke tijden op kantoor. Daarna krijgt de vormgever een klus op zijn bureau

waarmee hij maandenlang zoet zal zijn. Volgende zomer zal in het teken staan van drukproeven beoordelen.

In het boek zelf kan maar een kleine selectie aan kaarten worden opgenomen. De overige kaarten, indien als voldoende betrouwbaar beoordeeld, zullen via de website beschikbaar komen. Het boek wordt uitgegeven door Kosmos en gaat zo'n 600 pagina's tellen. We houden jullie op de hoogte over prijzen en mogelijkheden tot voorintekening. Rampen daargelaten kun je de Vogelatlas aanschaffen op de Landelijke Dag 24 november 2018.

● Jouke Altenburg